

De Heksenketel;

Groot geworden door klein te blijven

Door Wilma van Esch

In de wijk 'Marsdijk' aan de rand van het Anne Frankpark in Assen ligt het prachtige schoolgebouw van De Heksenketel, wat momenteel ruimte biedt aan 380 kinderen en 30 leerkrachten. In 1989 wilde Ton Gelmers hier een E.G.O. school oprichten. De onderwijsvisie werd besproken met de architecten. Dit mondde uit in een sfeervol functioneel gebouw, dat in 1993 in gebruik werd genomen. Martin op de Weegh en Cassandra Zwieters, de huidige directieleden van de Heksenketel vertellen over hun school.

Authentiek en verschillend

"Het kost geen moeite om hier te werken, omdat E.G.O. een stijl van onderwijs geven, van leven en van opvoeden is, die zo vanzelfsprekend voor ons is". Aan het woord is Martin op de Weegh, sinds elf jaar schoolleider van de Heksenketel. Samen met Cassandra Zwieters geeft hij leiding aan een team van dertig leerkrachten. "Wanneer we ons vergelijken met scholen in de regio, kun je zeggen dat wij werken met een ander type leerkrachten. Zij begeleiden vanuit hun hart, zijn authentiek en houden van rust, orde en regelmaat. We hebben geen dertig dezelfde of dertig verschillende leerkrachten, maar wel mensen met heel veel verschillende kwaliteiten. Dat is enorm aanvullend, voor elkaar maar ook voor kinderen".

Een frisse wind

Toen Martin in 1999 startte op deze school was er een moeilijke situatie. De pioniersfase en eerste zoektocht waren voorbij, organisatorisch liep het niet lekker. Er werd hard gewerkt, maar iedereen deed vooral wat hij zelf goed vond. De school werd begeleid door vijf verschillende, deskundige onderwijsbegeleiders die ieder op hun eigen domein opereerden. De leerkrachten waren weinig betrokken bij dit ontwikkelproces, er was nauwelijks beweging in het team. De directie nam het besluit om met de externe begeleiders te stoppen. Er werd een analyse gemaakt om de heikele punten in beeld te brengen en het team ging ermee aan de slag. "Ik heb nog nooit een school gezien die zichzelf aan de haren uit het moeras trekt", verzuchtte de directeur van de onderwijsbegeleidingsdienst bij het opzeggen van het contract. De Heksenketel slaagde er wel in.

Hogere eisen

Het pedagogische klimaat was goed, maar didactisch en organisatorisch kon er nog volop verbeterd worden. Ook van buitenaf werden de kwaliteitseisen steviger. Op een studiedag besloot het team werkgroepen te vormen rond de opbrengstverwachtingen. Ze verdeelden de punten waar ze

aan wilden werken, maakten een planning en formuleerden de gewenste opbrengsten. De huidige studiedagen en teamvergaderingen worden gevuld met terugkoppeling en presentaties van de werkgroepen naar elkaar. Daardoor gebeurt er heel veel tegelijkertijd: De werkgroepen zijn erg betrokken bij de schoolontwikkeling. En dat is voelbaar in de school en beter voor de borging.

Topondernemers én topleerkrachten

Martin en Cassandra vinden het een uitdaging om iedereen te laten excelleren. Een voorbeeld van een geslaagd ontwikkeltraject is het implementeren van de methode voor wereldoriëntatie Topondernemers. Een methode die makkelijk realiseerbaar is binnen de werkvormen en aanpak van het E.G.O. De school werkt in zes wekelijkse thema's vanuit Topondernemers, maar werkt ook wekelijks met de Topcanon. Hierin zijn leerkrachten zich aan het bekwamen. De huidige ICT-ontwikkelingen werken plezierig mee. Met een digiboard en mogelijkheden als Teleblik zijn werkelijkheidsnabijheid en een mooie manier van presenteren realiteit geworden.

Twee jaar geleden heeft de school een DVD gemaakt om te laten zien hoe zij met Topondernemers te werk zijn gegaan. Met Topondernemers kunnen leerkrachten kinderen veel meer 'loslaten'. Dat komt omdat de structuur van de werkvormen heel dienstbaar is aan het werken in thema's.

Betrokkenheid én welbevinden

"Onlangs had een kind wat gestolen", vertelt Martin. "Dat kan natuurlijk niet, dus hij kwam bij mij op kantoor. Ik kan in zo'n geval kiezen voor straf, maar ik vroeg me direct af 'Wat is hier aan de hand? Wat maakt dat jij wat pikt?' Hij wilde me niets vertellen. Maar gaf wel aan dat zijn ouders ervan wisten. Ik voelde dat ik niet verder moest vragen en ben later in gesprek gegaan met zijn ouders. Dan ontdek je de complexiteit van zijn thuissituatie. Natuurlijk is het niet goed, stelen, maar omdat we ons verdiepen in het waarom hebben wij zelden last van

ordeproblemen of machtsstrijd. Incidenten blijven, maar door met aandacht om te gaan met deze kinderen, blijft het prettig werken met elkaar", aldus Martin. Ondanks de grootte van de school hebben Martin en Cassandra zeer regelmatig individuele contacten en gesprekken met hun kinderen en leerkrachten.

Ieder kind is uniek, heeft zijn eigen uitdrukingsmogelijkheden en behoeften. Alles wat je aandacht geeft, krijgt kans te groeien.

Een deel van de ouders heeft heel bewust voor het E.G.O. concept gekozen, voor een deel is het toch de school in de buurt. De school investeert veel in het uitdragen van wat zij belangrijk vindt, met bijvoorbeeld de nieuwsbrief en het uitnodigen van ouders bij bijeenkomsten als als forum, de musical. De aanmelding gebeurt in een persoonlijk gesprek in combinatie met een rondleiding onder schooltijd.

Kinderen toerusten

"We willen vooral onze kinderen de waarde van het leven en het mens-zijn bijbrengen. Onlangs was de sfeer in een bovenbouwgroep vervelend. De leerkracht besloot het lesprogramma te laten voor wat het was en zij heeft met de groep de documentaire 'Japanse levenslessen' gekeken. De kinderen waren doodstil en onder de indruk. Spontaan gingen de kinderen daarna aan de slag met een complimentenmuur". En daar gaat het op de Heksenketel vooral om: Aandacht voor kinderen, kinderen leren houden van het leven en kinderen toerusten met zelfvertrouwen om het leven goed te kunnen leven.

Wilma van Esch in gesprek met Martin op de Weegh en Cassandra Zwiers, obs de Heksenketel in Assen
obs de Heksenketel in Assen, www.obsdeheksenketel.nl